

رڼگه زېږه رسېدنی و د پېښې و نېرې یې له شا نه گډېری ئې ته له- دا . . ئېردنېان عې بدوېا

یېک له کاره جوانه کانی شکسپیر شانه گډېری (ئې ته له) یې، که له زمانې عېرېدا بې (عطیل) ناسراوې. ئېم شانه گډېریې له کاره کانی تری جیاوازه، چونکه باسی که مېهک بابه تی فکری و فرهه نگی و ئېدې جیاوازی کردوې له پېش هېموویانېوې مېسه لېی (رڼگه زېږه رستی، د پېښې، نېرې یې، خېشه ویستی)، ئېمانې بوونې ته بابه تی سه رکی ئېم شانه گډېریې، که هېتاوېکو ئېمېش بې زیندوونېتی ماوې ته وې. شکسپیر ئېم شانه گډېریې ساېی 1605 بېاو کردې ته وې، که له پېنچ بېش پېکها تووې. بې یېکېک له کاره جوانه کانی دادې نرېت، دې توانم بېمې (ئې ته له) له چاو بېره مېه کانی تریدا زیاتر قسې له بارېوې کراوې، له رېشدا ناوېه کی شانه گډېریې که زېر گرنګه، چونکه کاتېک سه یری ئېو پرسه گرنګانه دېکېت، که شکسپیر باسی کردوون بې ئېو سه ردېم زېر گرنګ بووې، بې تابه تی مېسه لېی (رڼگه زېږه رستی) بېرامبېر که سانی رېشه ست، زېر که م بووې.

ناوېه کی شانه گډېریې که

ئې ته له یان (عطیل) سه رکردې یېکی سه ربازیې بې بنه چې خېه کی (مېراکېشه)، بېام خزمې تی حکومې تی ځنېسیا دېکات، ناوېه کی (عطیل) له وشې یېکی عېرې بیوې هاتووې چې ند مانایېک دې بې خېشه، یېکې له و مانایانې له (عطیل یان عاطل) وې هاتووې، مانای که سه کی بېکار دې گې یې نه، بې پېی وتې خېل مې تران، که شانه گډېریې که له ئېنگلیزیېوې کردوې بې عېرې بی، پېی وایې پېشتر ئېو ناوې له ناو عېرې بدا بې که یلې رېشه ستېکان بېکاردې هېنرا، بېام ئېم شانه گډېریې له جېه اندا زیاتر بې (ئې ته له) ناسراوې.

عطیل ماوې یېک خزمې تی که شکی دې سه اتې ځنېسیا دېکات، دواتر بې حوکمې ئېوې که سه کی زیرېک و ئازایې، دې توانېت متمانې دې سه اتدارانې ځنېسیا بېدې سته نه و دې بې ته سه رکردې یېکی سه ربازی. عطیل حېز له (دېزدې مونې) کچې (برابنسیو) دېکات، که نه جېبزا دې کی ځنېسیا یې، پاش ئېوې باوکی بېم چېرې کی خېشه ویستیې دېزانېت، دې یې وېت عطیل بکوژېت و سزای بدات، دې چېت له لای دې سه اتدارانې ځنېسیا سکاېی له دېکات، بېام دواتر رېکدې که ون و دېزدې مونې دېخوازېت. پاشان حاکمې ځنېسیا عطیل دې نه رېت بې

قوبرس، چونک ئم مملکت ته رووبښووی هڅه رشی سربازي تورک کان بښو و ديانن وټ داگريبکڼ، ئويش ب سوپاييکو و دچټ ب هانای گلي قوبرس و، بټام لږ خي رووبښووی کارساتي گور دټ، لښدا کسانې خراپ رښي سرکي دگڼن بټايډتي (ياگ)، ک ئفسرکي نزيک خټي، رښي خراپ دگڼټ و دسټدکات ب فيتندگڼي و هانې عطيل دټات، ک دږي ژنکي بوستټو و تووشي دپيسي دټات و پي دټټ، (دزدټمون) ي ژني پيوڼدي نهڼي لگڼ (کاسي) هڼ، ک ئويش ئفسرکي نزيک خټي، دواچار ئري و دپيسي زا دټټ بټسټر عطيل-دا، دچټ کاسي و ژنکي بکوژټ، ل کټاييدا ژنکي دکوژټ بټم ش کارساتي گور دڅوټټ، چونک پاش کوشټني دزدټمون، عطيل بي دټردکټ وټ، ک ژنکي، ژنکي دپاک و مېهرټان بو و هيچ پيوڼدي کي خټوښي لگڼ کاسي نټو، ئم ش ل کټايي شانگريي کدا (ئيميليا) ي ژني (ياگ) هڼموو راستي کاني ب ئاشکرا دټات و پيدټټ، ک مټردکي دري ب هټټستوو و سټرچاو ي هڼموو ئازاو ک ش بو.

سټرچاو ي حیکا ي ټک

بټي سټرچاو مټروويي کان، شکسپير بابټي سرکي ئم شانگريي ل کټم چيرک کاني نووسري ئيتالي گيامباتيستا گيرالدي (سا ي 1504 ل دايکبو و سا ي 1574 ک چي دوايکردو و) و رگرتوو، ک سا ي 1565 بټاوکردوون و و پاشان ب زماني فرانسوي و ئينگليزي و رگڼ دراون، بټام شکسپير توانيو ي ټي دټکاري چيرک کټ بکات بټايډتي کټايي حیکا ي ټک، چونک ل دټ ئسټي کدا، عطيل هټدټات رابکات ل سزادان، بټام ل شانگريي کدا وانيي. جگي ئامازي شکسپير بټشک ل شانگريي کاني، سوودي زري ل ئدټبياتي ئيتالي و رگرتوو بټايډتي هي سټدکاني ناوټټټ، ک ب ئدټبي کلاسيکي ئيتالي ناسراو.

چاک و خراپ

يک ل ئامانج گرنگ کاني ئم شانگريي، دټرخستني (چاک و خراپ) ي، لټم شانگريي دا ل رگي دروستکردني چټند پانوانک و، هټستي چاک خوازي ک زياتر ل (ئيميليا) ژني (ياگ) دا دټردکټ وټ، ب پچټوان ي مټردکي و، ک کټسکي خراپ کار، درزن، فيتند و ئازاو گڼ و رښي سرکي دگڼټ ل کارساتي ئټټل دا. لښدا شکسپير دوو ديوي مرځي دټخستوو.

د پیسی و ئیری

باب تکی تری سر کی ئم شان گریی، م س ل ی (د پیسی و ئیری) ی. د پیسی ی ک ک ل سیف ت کانی مر ف کاتک تووشی ئم حا ت د ب ت چ ژن، یان پیاو، کار ساتی گ ور د خو ف ن ت، ئم د پیسی ه موو جوانی کانی خ ش ویستی و زیان ل ناود بات، عطیل چ ند عاشقی (د زد مون) بوو، ب م ن یتوانی پار زگاری ل خ ش ویستی ک ی بکات و خ ی راد ستی (د پیسی) کرد، ک ئ م ش ت واوی زیانی خ ی و خ ش ویست ک ی د گ ت و ل ناوید بات. ل لای کی تر و و پرسی (ئیری) باب تکی تری سر کی ئم شان گریی، چن عطیل د ب ت ج گ ی چا و چن کی د وروب ری، ک س ن زیک کانی ل پ ش ه موو ک س ک و، ئیری ی پ د ب ن و پیلان ل د ژ د گ ن.

ر گ ز پ رستی

گرن گترین خا ب لای م ن و د رخ ستنی فکری (راسیزم و ر گ ز پ رستی)، چونک ئم شان گریی پ ش 400 سا نوو سراو، ل و ز م ن شدا ک م ک س درکی ب م س ل ی ر گ ز پ رستی کردو، ئ م ش بلیم تی و زیر کی شکسپیر د رد خات، ک چن ئ وکات درکی ب گرنگی ئم باب ت کردو، چن ر گ ز پ رستی د ب ت ه ی ت کدانی جوانترین حیکا ی تی خ ش ویستی، چن ک سانک ک ر ن گ و ک لتوریان جیاواز، د ب ن ن چیر ب خ کانی ناح ز و د پیس.

خ ش ویستی

خ ش ویستی باب تکی گرنگی تری ئم شان گریی، شکسپیر ل ر گ ی خ ش ویستی (عطیل و د زد مون) پ مان ت، ک خ ش ویستی هیچ سنوور کی جوگرافی، ف ره نگی، ر نگی پ ست و ر گ ز ک نازان ت. چیر کی خ ش ویستی ن وان عطیل و د زد مون، هیچی ل چیر ک خ ش ویستی کانی تر ک متر نیی، چن د زد مون ناماد ی واز ل ب ن م و و بات به ن ت ل ب ر ختری خ ش ویست ک ی، ب م ب داخ و خ ش ویست ک ی دوا جار تووشی د پیسی د ب ت و د ی کوژ ت.

داگیرکاری تورک

ل م شان گریی دا لای کی ل م ژووی قوبرس کرد ت و، ک چن ه میش روو ب ووی داگیرکاری تورک کان ب ت و، ئ م ش ل رووی م ژووی و گرن گ و لاپ ت ی کی پرشنگداری گ ل ی قوبرس د رد خات. ج گ ی ناماژ ی ئم شان گریی شکسپیر، کاریگری گ وری ل س ر ئ د ب ب گشتی و شان ب تایب تی ه بوو و ه تاو کو ئ ستاش ل جیها ندا ل س ر ت خ تی شان نمایشد کر ت.

ئوردو ۋان ۋېدو ۋا

سەرچاۋە:

عطيل. وليم شكسبير. ترجمة: خليل مطران. مؤسسة الهنداوي. 2017